

"גם במים לא נטבע, גם באש לא נשרף"

Category: במדבר

על פניו, נראית בקשת שבטי גד וראובן להתגורר בחוץ-לארץ התפנקות ובחירה בחיי מותרות. הכרזתם, כי ייצאו ראשונים למלחמה, גילתה כי הם בעלי מסירות נפש, שלא יאבדו את זהותם גם בניכר.

בקשה חריגה

מסופר על רב חדש שהגיע לקהילתו ובשבת הראשונה הוא דרש בבית הכנסת. בשבת השנייה חזר הרב על דרשתו הקודמת להפתעת המאזינים שחשבו שאולי מקרה הוא. בשבת השלישית, כאשר הרב חזר שוב על דרשתו, פנו חברי הקהילה לרב הראשי שמינה את רבם החדש בטענה: הייתכן? הרב החדש חוזר על אותה דרשה מדי שבוע!

שואל אותם הרב הראשי: נו, אדרבה, תחזרו לי על הדרשה הלעוסה, אני רוצה לשמוע מה הוא חוזר לכם כל שבוע? הם ניסו להיזכר בדבריו אבל אף אחד לא היה מסוגל לחזור על הדרשה! חייך הרב הראשי ואמר להם: תאמרו לרב החדש שהוא יכול לחזור על הדרשה "עוד פעם אחת?".

השבוע בפרשתנו אנו קוראים על הרב הגדול ביותר של העם היהודי: משה רבינו, שחזר על הדרשה שלו ארבע פעמים.

אנו קוראים בתורה את הסיפור המפורסם של בני גד ובני ראובן, להם היה מקנה רב וכמו שהתורה מוסיפה "עצום מאד". זה היה לאחר שכבשו את ארץ סיחון ועוג והם ראו שהארץ הזאת היא ארץ מקנה ונמצאה כמתאימה מאד עבורם בתור רועי צאן. הם פנו אפוא למשה רבינו בבקשה מאד פשוטה: "אם מצאנו חן בעיניך יותן את הארץ הזאת לעבדיך לאחוזת אל תעבירו את הירדן" [?] אנו מעוניינים להישאר בצד המזרחי של הירדן ולא להיכנס לארץ ישראל.

משה רבינו הגיב בחריפות רבה "האחיכם יבואו למלחמה ואתם תשבו פה?" אתם תישארו מאחור ותרשו את הארץ הזאת בעוד ששאר השבטים ילחמו לבד? אלא שמשה לא מסתפק בתשובה הזאת והוא מתחיל לתת להם דרשה ארוכה "ולמה תניאון את לב בני ישראל מעבור אל הארץ", בזה שתישארו כאן הרי תחלישו את כולם וגם שאר השבטים יתחילו לחשוב פעמיים אם להיכנס אל הארץ.

משה מיד מזכיר להם את סיפור המרגלים שאירע לפני 39 שנה, שבגללו הם נותרו במדבר במשך 40 שנה, והנה אתם באים שוב ועושים את אותו הדבר ולא רוצים להיכנס אל הארץ!

ואז עונים לו בני גד ובני ראובן שאין להם שום רצון וכוונה לברוח מאחריות ולהימנע מהמלחמה. ההיפך, הם אמרו. אנו נשאיר פה את הילדים "ואנחנו נחלץ חושים לפני בני ישראל" [?] אנחנו נלך בראש המלחמה.

כאשר משה רבינו שמע זאת, מיד הסכים לתת להם את החבל ארץ שהם ביקשו (לא לפני שהוא חזר על התנאי ארבעה פעמים). עד כאן סיפור הדברים כפי שמופיע באריכות גדולה בפרשתנו.

יהודים של חוץ-לארץ

אולם לכאורה לא מובן, מדוע פתאום הסכים משה רבינו לבקשתם, והרי סוף-כל-סוף הם נשארים מחוץ לארץ ישראל! אמנם נכון שהם מוכנים

ללכת "בראשי הגייסות", אבל עדיין הם עצמם מתיישבים בעבר המזרחי של הירדן, והרי כל המטרה של יציאת מצרים הייתה כדי להביאם לארץ-ישראל, ואילו כאן הם מוותרים בפה מלא על הכול ומשה מסכים איתם! בהתחלה משה התרגז והנה הוא כבר מסכים. מה השתנה לפתע?

כולנו יודעים שקשה להיות יהודי בגלות. ולכן יהודים שכל עניינם הוא גשמיות וכסף צריכים להתגורר דווקא בארץ ישראל בין יהודים, שם יהיה להם אוכל כשר, יום שבת הוא יום המנוחה הרשמי, בחגים לא צריך להתווכח עם הבוס שייתן לך רשות להעדר מן העבודה בשני הימים הראשונים ובשני הימים האחרונים של החג, וכל המסעדות כשרות וכו'. אבל בחוץ לארץ כדי שיהודי יוכל להחזיק מעמד עליו להיות בעל אופי חזק ורצון של ברזל, יש צורך בעקשנות כדי להיות יהודי בחו"ל.

ויש לומר, שכאשר הם באו למשה בפעם הראשונה, הוא ראה מולו אנשי עסקים שמעניין אותם רק עסקים ולא ארץ ישראל (ואפילו לא בני משפחתם). לכן מתחילה סבר משה רבינו שאנשים כאלה אסור להם להתגורר בחו"ל, הם חלילה עשויים להתבולל ולאבד את זהותם היהודית. אבל כאשר הם באו למשה ואמרו לו "אנחנו נחלץ חושים", אומר הרבי (לקו"ש ח"ט ע' 11) כי בכך גילה בהם משה רבינו פן חדש באישיותם, צד נוסף שלא הבחין בו קודם. הוא גילה שעומדים מולו יהודים בעלי מסירות נפש.

יהודים שמעצמם מתנדבים ללכת ראשונים בקו האש, דבר שהם לא התבקשו והם לא מחויבים לעשותו, ומשה אף לא ביקש מהם לעשות זאת, והם התנדבו להיות הראשונים [?] כאן משה רבינו ראה שדווקא הם מתאימים לגור בחו"ל. יהודים שמוכנים ללכת על מסירות נפש, דווקא להם יהיה התוקף המתאים לעמוד מול כל הניסיונות שיש ליהודי בגלות. לפיכך הביע משה רבינו את הסכמתו שהם יישארו בחוץ לארץ.

ויתרה מזו: כולנו יודעים שמשה רבינו לא זכה להיכנס לארץ ישראל. נשאלת השאלה, מדוע הוא לא ביקש לכל הפחות שיעלו את עצמותיו

ארצה, כמו שהיה אצל יעקב אבינו ויוסף הצדיק? אלא שכאשר משה רבינו שמע את התשובה של בני גד שהם מוכנים ללכת למסירות נפש עבור יהודי אחר, אמר משה רבינו "יהא חלקי עמהם", ברצוני להיות אתם יחד, לתמיד.

ולכן בפרשת וזאת הברכה כאשר הוא מברך את שבט גד הוא אומר "וירא ראשית לו כי שם חלקת מחוקק ספון", אומר רש"י: "כי ידע אשר שם בנחלתו חלקת שדה קבורת מחוקק והוא משה". וכמו שהגמרא (סוטה י"ג, ב) אומרת "והיכן משה קבור בחלקו של גד"; משה רבינו בחר להיקבר במחיצתם של יהודים בעלי מסירות נפש, והואיל שהמובילים בעניין הזה של מס"נ היו בני גד, ושבט ראובן היו רק טפלים להם (כפי שרואים בכתובים שבני גד מוזכרים ראשונים אף-על-פי ששבט ראובן הוא הגדול שבשבטים, וכפי שרש"י מביא בפרשתנו על שבט גד "מתוך שגבורים היו שכן נאמר בגד וטרף זרוע אף קדקד") [?] לכן בחר משה להיקבר דווקא בנחלת בני גד.

מסירות נפש נוסח אמריקה

בשנות השבעים, כאשר החלה היציאה של יהודי רוסיא, וחסידיים מהמדינה ההיא זכו סוף סוף להגיע אל הרבי, הם הביאו אתם שיר ברוסית שתרגומו הוא "גם במים לא נטבע, גם באש לא נשרף". הרבי חיבב מאד את הניגון הזה שמבטא את כוח מסירות הנפש של יהודי רוסיא ופעמים רבות הורה לנגנו. השירה היתה תמיד מתוך שמחה גדולה והתלהבות עצומה.

ישנם שני סוגים של מסירות נפש בחו"ל: סוג אחד הוא מסירות נפש של "אש" [?] כל אלו שנהרגו ונשרפו על קידוש ה' בכל הצרות שהיו לעם ישראל מאז האינקוויזיציה, ברוסיה, בשנות השואה וכו', ולהם מכוונים מילות השיר "גם באש לא נשרף", לא משנה כמה צרות יעשו לנו [?] תמיד נישאר נאמנים לה' ולתורתו.

אבל ישנו סוג נוסף של מסירות נפש, בבחינת "מים". בתניא כתוב שמים "מצמיחים כל מיני תענוג". מים מסמלים את העולם החופשי, את הגלות בארץ אשור מלשון אושר, ואת החיים הטובים. בכל חוברת של חברת

תיירות כאשר רוצים לסמל מקום של הנאה מפרסמים תמונה של חוף ים, שכן זהו הסמל שמבטא את חיי המותרות וההנאה. כאן בארצות החופש יש ניסיון מסוג אחר. אף אחד לא שורף אותך או מכאיב לך. להיפך, כאן אפשר 'לטבוע' בגלי המים הזדונים של תענוגות עולם הזה, ברצון להיות כמו כולם ולא להתבלט ולא לחרוג.

כאן מגיע הניסיון הגדול שבו מתחיל רבינו הזקן את השו"ע "אל יבוש מפני בני אדם המלעיגים" [?] יש צורך בכוחות עצומים כדי לא להתבייש ולהפגין את היהדות ברבים, להיות גאה בעצם העובדה שאתה יהודי. ניסיון ה"מים" הוא לא פחות מאשר ניסיון ה"אש", ומי שהוא חלש-אופי ואין לו את הכוח לעמוד בניסיון הזה עליו להתגורר בארץ ישראל בין יהודים, בסביבה תומכת וחמה. אבל מי שמצליח לעמוד בניסיון בחו"ל [?] הוא יהודי בעל מסירות נפש.

ואולי ניתן לומר שזהו אחד הטעמים שנשיאי חב"ד בחרו את מקום מנוחתם דווקא בחוץ לארץ, משום שרצו להיות ביחד עם יהודים בעלי מסירות נפש, עד ביאת המשיח.